

Vrste istraživanja

Dario Sambunjak dr. med.

Croatian Medical Journal

Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

NAČELO PODJELE	VRSTA ISTRAŽIVANJA
PARADIGMA	kvantitativno – kvalitativno
SVRHA	temeljno – primijenjeno
OSNOVA	konceptualno – empiričko
INTERVENCIJA	opažajno – pokusno
OBRADA PODATAKA	opisno – analitičko
IZVOR PODATAKA	primarno – sekundarno

Znanstvena paradigma

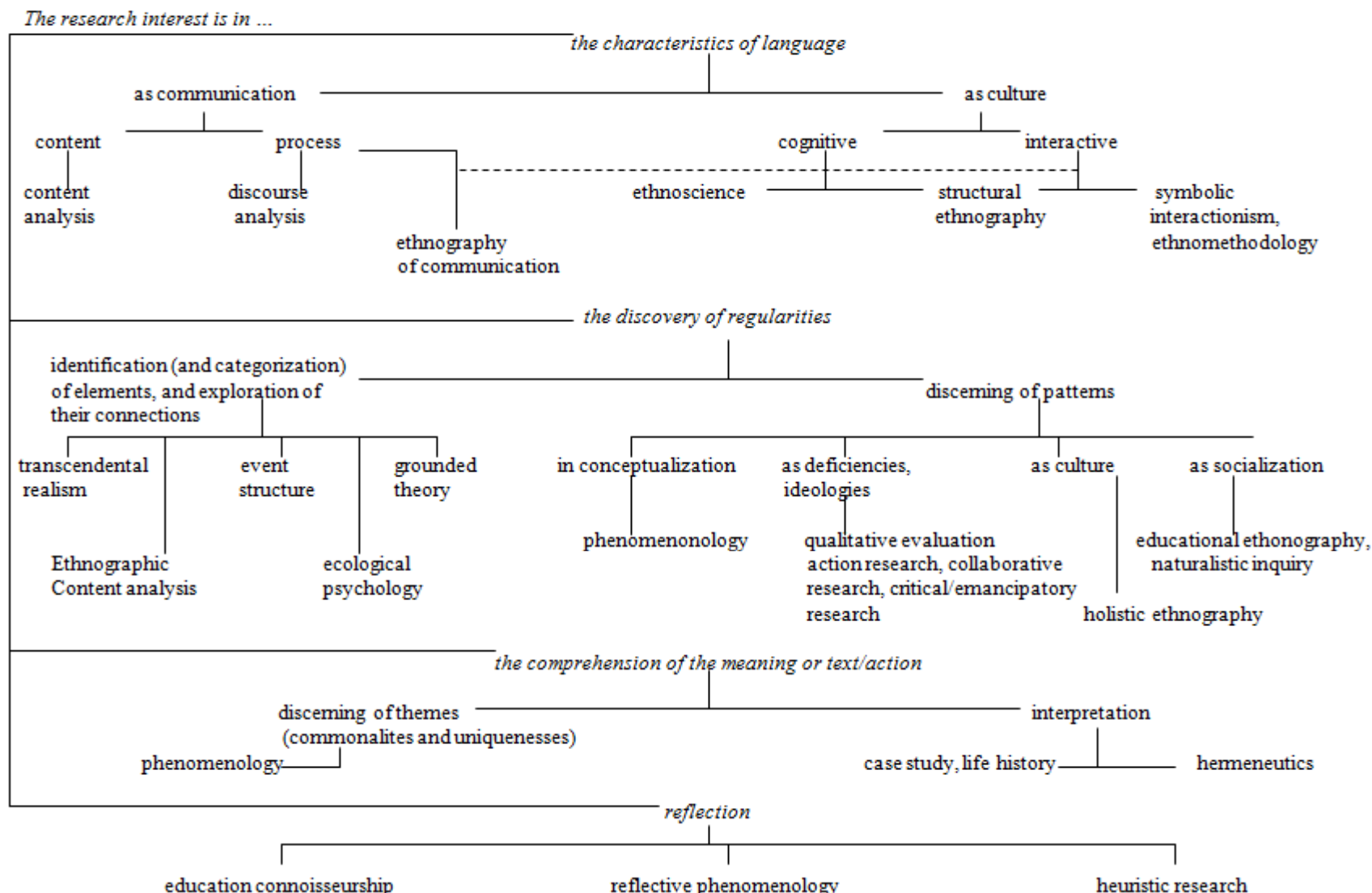
skup općih ontološko-epistemoloških načela na temelju kojih se:

- utvrđuju dosezi i ciljevi znanstvene spoznaje
- odabiru problemi za istraživanje
- definira svrha istraživanja
- određuju metodologija i istraživački postupci

Postoji više paradigmatskih sustava, a razlike među njima posljedica su različitih filozofskih koncepata kojima se pokušava epistemološki osmisliti istraživačka praksa u pojedinoj znanosti ili znanstvenom području.

VRSTA ISTRAŽIVANJA	KVALITATIVNO	KVANTITATIVNO
CILJ	Stvaranje/razvijanje hipoteza	Testiranje hipoteza
STRATEGIJA ISTRAŽIVANJA	Fleksibilna, razvija se i mijenja tijekom istraživanja	Stroga, unaprijed točno razrađena
UZORAK	Mali, ciljan, svrhovit	Velik, slučajan
INSTRUMENTI	Manje strukturirani, nestandardizirani	Izrazito strukturirani, standardizirani
PROUČAVANJE	Široko, u dubinu	Usko, usredotočeno
PODATCI	Riječi i slike	Brojevi
REZULTATI	Eksploratorni, ne mogu se ponoviti	Konačni, ponovljivi
OBRADA	Subjektivna, induktivna, interpretativna	Objektivna, deduktivna, statistička
POOPĆIVOST	Konceptualna	Statistička
NAGLASAK NA	Autentičnosti	Pouzdanosti
ODGOVARA NA PITANJA	Što? Zašto? Kako?	Koliko? Gdje? Kada?

Graphic overview of qualitative research types (Source: Miles, M. B. & Huberman, A. M. *Qualitative data analysis*, 2nd Ed., Thousand Oaks, CA: Sage, p. 7)

VRSTA ISTRAŽIVANJA	TEMELJNO	PRIMIJEJENO
CILJ	Steći temeljno razumijevanje o pojavaome svijetu, generalizacija	Odgovoriti na određeni tehnološki ili društveni problem, konkretizacija
SVRHA	Povećati razinu ljudskog znanja	Poboljšati ljudsko stanje
POTICAJ	Intelektualna radoznalost ili interes za određeno znanstveno pitanje	Postojanje tehnološkog ili društvenog problema, financijski interes
PRIMJERI PITANJA	Koja su svojstva nekog materijala? Zašto ljudi imaju sklonost uzimanju droga? Kako stanice tumora reagiraju na zračenje?	Od čega izgraditi oplatu svemirske letjelice? Kako smanjiti zlouporabu droga među mladima? Koja je optimalna doza zračenja pri karcinomu prostate?

Ako se praktična primjena može predvidjeti već
za samo nekoliko godina – primijenjeno
istraživanje

Ako se praktična primjena ne može predvidjeti -
temeljno istraživanje

“Siva zona”: supervodiči, fuzija (primjena
moguća, ali za nekoliko desetljeća)

VRSTA ISTRAŽIVANJA	KONCEPTUALNO	EMPIRIČKO
RAZINA	Apstraktno	Konkretno
PREDMET	Ideje, koncepti, teorije	Podatci
UOBIČAJENO U	Humanističkim znanostima (npr. filozofija)	Prirodnim znanostima

VRSTA ISTRAŽIVANJA	OPAŽAJNO	POKUSNO
PREDMET ISTRAŽIVANJA	“Prirodni” proces ili pojava, događaji neovisni o istraživaču	Intervencija koju određuje istraživač
ULOGA ISTRAŽIVAČA	“Pasivna”; promatranje, mjerenje	“Aktivna”, izvođenje, upravljanje, mjerenje
UVJETI ISTRAŽIVANJA	“Prirodni”, bez kontrole nad varijablama	Umjetni, kontrola nad varijablama
SNAGA DOKAZA	manja	veća
TROŠAK	manji	veći

VRSTA ISTRAŽIVANJA	OPISNO	ANALITIČKO
ISTRAŽIVAČKO PITANJE	Što?	Zašto?
CILJ	Utvrditi i opisati stanje	Pronaći razloge, objasniti
SVRHA	Eksploracija; stvaranje hipoteza i teorija	Konfirmacija; testiranje hipoteza i teorija
POSTUPCI	Opis, klasifikacija, mjerenje, usporedba	Pronalaženje povezanosti, uzročno-posljedičnih veza

VRSTA ISTRAŽIVANJA	PRIMARNO	SEKUNDARNO
PODATKE PRIKUPLJA	Istraživač	Netko drugi
PODATCI SE PRIKUPLJAJU	Vezano uz istraživanje	Nevezano uz istraživanje
IZVORI PODATAKA	Pokusi, intervjui, ankete, terenska mjerenja	Statistički i drugi izvještaji, baze podataka, znanstveni članci, internet
PREDNOSTI	Neposredan kontakt s objektom/sudionicima istraživanja, kontrola nad vrstom prikupljenih podataka	Manji troškovi, mogućnost dohvata veće količine podataka
NEDOSTACI	Vremenski i financijski zahtjevno	“Udaljenost” od objekta/sudionika istraživanja